

Bos-editie

Sonar

*Speciale editie van het
informatieblad van de
Hervormde Gemeente
Benschop*

Meditatie

*“Ja, ook nu de ouderdom en grijsheid gekomen is - verlaat mij niet, o God,
totdat ik deze generatie Uw sterke arm verkondigd heb, alle nakomelingen Uw macht.”
Psalm 71 vers 18*

In verwondering zijn wij aan het einde van het jaar gekomen. Wij zijn er al heel lang aan gewend geraakt niet in lange termijnen te denken. Wij kunnen dat niet en moeten dat ook niet. Iedere nieuwe dag gehoorzaam zijn is genoeg voor ons. Maar de tijd schrijdt voort, en onze tekst spreekt vandaag over ouder worden.

En ondanks alles is het goed te realiseren, dat er misschien nog een lang leven voor ons ligt, dat de jongste dag wellicht niet morgen of overmorgen aanbreekt. ‘Er zullen weer huizen, akkers en wijngaarden gekocht worden in dit land’ - Jer. 32:15. Misschien worden wij wel grijs tijdens deze strijd van de kerk, en nieuwe geslachten zullen nieuwe lasten op hun schouders dragen.

Daarom bidden wij God, voor wie duizend jaren zijn als één dag - Ps. 90:4, om genade, dat Hij ons de jaren die komen verkondigers van Zijn macht laat zijn. Jaren en geslachten gaan voorbij, maar Gods woord houdt eeuwig stand. - Jes. 48:8. Wij zijn slechts een schakel in de ketting. Maar de angstige en tegelijk vreugdevolle vraag blijft: Welk geslacht zal de laatste dag meemaken? Amen. Ja, kom spoedig, Heere Jezus! - Op. 22:20

Dietrich Bonhoeffer

OntBossing

En dan, na 22 jaar in Benschop te hebben gestaan is het nu gedaan. De komst van ds. Bos uit 's Gravenmoer werd in de Bazuin via "Bosplannen" omschreven. Met de vermelding van de 1 april grap in de Bazuin, dat de dominee zijn arm had gebroken, wist de hele regio dat Benschop een nieuwe dominee kreeg. Bij hun intrek in de pastorie werden ze binnen een week al warm onthaald met de muziekvereniging voor de deur. Oh ja, het was 5 mei, mevrouw was jarig, maar we doen net of het zo geregeld is. Het is vaak zweten in een nieuwe gemeente, alles is weer nieuw. Op de preekstoel was dat wel heel zichtbaar, maar met minder kilo's ging het een stuk beter. Met de 1^e dienst voor anders begaafden werd het zweten voor de scriba. Die zei tegen de dominee dat zo'n dienst wel eens lastig kon zijn, ofwel je doet het nooit voor iedereen goed. "Dominee, zeg maar wat u nodig hebt voor deze dienst en ik regel het." werd er gezegd. Na een tijdje kwam het antwoord: een abri, ofwel een bushokje. Die bij de dorpsbrug schroef je niet even los. Gelukkig hadden we er in een naburige gemeente al snel een gevonden. We hoefden niet eens zoveel uit te leggen, aangezien de eigenaar ook kerkenraadslid was. Met een paal voor een tijdelijke bushalte en een poster van de Bond tegen het vloeken was alles compleet. Later werd het een keer Filippus en de kamerling, ofwel een soort Romeinse wagen met een paard ervoor. De dominee op de bok en een kunststof paard ervoor. Dat was wel spannend, zou het gaan als bij Dagon, die voor de ark was gevallen (1 Sam. 5)?! Het paard stond zondagmorgen gelukkig nog overeind. Wat weet jij nog van de gemeenteavond voor de start van de verbouwing van Maranatha? Op de agenda stond dat er een bekende Nederlander aanwezig zou zijn. Zou hij/ zij op tijd zijn? Ineens werd deze bekende op de muur geprojecteerd. Ds. Bos op een steiger.

Overgenomen uit de Visie, n.a.v. het verhaal van timmerman tot dominee. Eens een dominee, altijd een dominee, maar vanaf 24 april geheel anders, pensionaris. Het adres blijft Dorp, maar wel een ander huisnummer en van de Noordzijde naar de Zuidzijde. Een nieuwe fase van "Bosplannen naar ontBossing". Velen hebben hun eigen contacten met de familie Bos en een eigen verhaal. Dat worden na al die jaren herinneringen, we zullen het er nog wel eens over hebben. Voor nu: laat het los, Bos.

Voor de kinderen

Prijsvraag voor de kinderen van de basisschool:

‘Hoeveel keer komt het woordje ‘bos’ voor in deze speciale Sonareditie?’

- - - Vertel het antwoord tegen dominee Bos op Dorp 87i en wie weet win je wel een prijs!

Joël

Tekening van Joël

Gedoopt door ds. Bos - Belijdenis bij ds. Bos

Inmiddels is het al bijna 22 jaar geleden dat onze dominee geïnstalleerd werd in onze gemeente. Iets waar ik mij niets van kan herinneren, aangezien ik toen nog niet eens geboren was. Als een van de eerste dopelingen heeft onze dominee ook mij gedoopt. Het is heel bijzonder om zo'n lange periode een vaste dominee te hebben. Een vast persoon die je al vanaf je kindertijd ziet en waarbij je ook alle catechisaties hebt gevolgd. Verder kwam hij ook vaak langs op de basisschool of op club, waar we mochten nadenken over het thema van een jeugddienst. Op de preekstoel zie je dominee Bos elke week, maar het is juist bij alle andere activiteiten die hij doet dat je ziet hoeveel liefde hij heeft voor zijn vak. Toen ik wat jonger was, vond ik het ook niet altijd leuk om naar catechisatie te gaan.

Naarmate je ouder wordt en in geloof gaat groeien, is het makkelijker en interessanter om dit trouw te volgen. Zeker bij de belijdeniscatechisatie die ik dit seizoen heb gevolgd, merkte ik dat je aan de dominee een goede gesprekspartner had. Hij was altijd zeer betrokken en had oprechte interesse in de vragen die er gesteld werden. Ik heb hier enorm veel van geleerd en vond het ontzettend fijn dat ik bij het laatste seizoen belijdeniscatechisatie mocht zijn. Beste dominee, ik wil u enorm bedanken voor alle afgelopen jaren en u heel veel succes en Gods zegen wensen voor de komende jaren. We zullen u vast nog wel een aantal keer langs zien wandelen..!

Tirza van der Stok

Afscheid van Club Connect

Als leiding in gesprek over het afscheid van ds. Bos met de tieners van de 14-16 club.

Wat heb jij meegekregen van de dominee?

Op deze vraag kregen we verschillende antwoorden, zo kregen van Meike de reactie dat God je lief heeft zoals je bent. En Sara reageerde met de opmerking dat God altijd bij je is. Waardevolle herinneringen dus!

Wat vind je de leukste eigenschap van de dominee?

Hier zijn genoeg reacties op binnengekomen, Kian reageerde bijvoorbeeld als volgt: de dominee is behulpzaam en geduldig. Owen noemde ook nog dat hij vond dat de dominee goed kan luisteren.

Wat wens je de dominee en zijn familie toe?

Van Shirazza kregen we een mooi antwoord, en daar sluiten we als tieners en leiding volledig bij aan. Ze wenst de dominee toe dat hij tijd krijgt voor zijn familie, en dat hij daarvan mag en kan genieten in gezondheid. Dat bidden we hem als club toe.

Avondje mee met ds. Bos op de mentorcatechisatie

Maandagavond voor 19:00 uur komen dominee Bos - voor ons beter bekend als 'Cor' -, de mentoren en catechisanten samen in Maranatha. Als mentoren komen we eerst bij elkaar en openen we met gebed, iets wat we heel waardevol vinden. Stipt om 19:00 uur roept dominee Bos iedereen bij elkaar om te beginnen. Dominee Bos opent plenair met gebed en een stukje film en vuurt wat verdiepende vragen af op de tieners. Het boek van Follow Me van de HGJB is hierin de leidraad. Er komen onderwerpen voorbij als; 'waarom is geloven niet makkelijker' en 'God is in jou geïnteresseerd'. De laatste catechisatieavond ging het over ambtsdragers, waarbij zowel de dominee als een diaken en ouderling verteld hebben over hun functie in de kerk. De tieners waren hier enthousiast over en hadden leuke vragen voorbereid. Na de plenaire opening gaan we uiteen in kleinere groepjes. Het groepje van dominee Bos zit meestal beneden. In gesprek vuren nu de tieners vaak hun vragen af op dominee Bos en kunnen ze in gesprek met elkaar leren over geloofsonderwerpen. Stipt om kwart voor 8 wandelt dominee Bos, voldaan van een uurtje mentor catechisatie, weer terug naar huis.

Dank 'Cor', voor de fijne samenwerking. Belangrijk was op tijd komen op catechisatie. Zo hopen we dat u nu kunt genieten van alle vrije 'tijd'! Gods zegen!
Namens de mentoren, Brenda, Meindert, Anne, Henk, Sjanette en Ans.

.....

Litteken | Nieuw boek van ds. Bos

Dominee Bos heeft een nieuw boek geschreven. Zonde: wat is het, hoe interpreteren wij het, en wat voor invloed hebben onze ideeën over zonde op ons huidige bestaan? Met deze specifieke invalshoek van de werken van Duitse theoloog Dietrich Bonhoeffer probeert dominee Bos deze vragen te behandelen, al dan niet te beantwoorden.

Bijzonder aan dit boek is dat de dominee dit boek schreef ter gelegenheid van zijn afscheid als dienstdoende predikant en draagt het boek op aan de gemeente 's Gravenmoer én aan onze gemeente Benschop.

Van harte aanbevolen om het boek te kopen en te lezen!

Afscheid vanuit de school

Graag wil ik terugblikken op 22 jaar samenwerking tussen de school en dominee Bos. In al die jaren heeft dominee Bos een grote betrokkenheid gehad op de school. Jaarlijks deelden we de psalmenlijst met de dominee en zo zingen we elke week voor de dienst de psalm die op school aangeleerd is aan de kinderen. Mooi om kinderen op die manier in de kerk de herkenning te geven van de aangeleerde psalm.

Bij speciale vieringen; denk aan de startdienst, Bid- en Dankdag, kwam dominee Bos altijd voorafgaand in de school. Hij bezocht dan steeds verschillende klassen en ging met de kinderen in gesprek over het onderwerp. Mooi om te zien, dat daardoor de betrokkenheid van de kinderen er was en is. In samenwerking met de predikant van de Protestantse gemeente wisselden zij elkaar met Bid- en Dankdag af m.b.t. de preek en de andere taken uit de liturgie. Dat is altijd in goede samenwerking gegaan en we mogen terugkijken op heel veel mooie diensten met elkaar.

Tijdens de laatste Biddag viering hebben we dominee Bos verrast aan het einde van de dienst. Alle klassen hadden speciaal wat voor hem gemaakt en dat werd hem aangeboden. Mooi om hem zo te bedanken voor al die jaren waarin hij betrokken is geweest bij de school.

We wensen dominee Bos een goede tijd toe nu hij mag gaan genieten van zijn emeritaat.
Hartelijke groet vanuit school,
Henry van Beusekom

Afscheid vanuit het ouderencomité

Zes middagen per winterseizoen organiseert Mevrouw Bos, samen met de andere dames (Clazien, Fokelina, Dicky, Anja) van het comité een gezellig samenzijn voor alle ouderen uit de gemeente. Vaak komt er een spre(e)k(st)er die ons vertelt, vaak met filmbeelden, over onderwerpen van uiteenlopende aard. De middagen beginnen om 14.30 uur, terwijl we begroet worden met een kopje koffie/thee met iets lekkers erbij en eindigen in de meeste gevallen om 16.30 uur. Het is echter altijd zo gezellig, dat het eindsignaal gegeven wordt terwijl je je nog midden in het programma waant.

Ook ds. Bos heeft zijn aandeel in deze middag. Hij opent en sluit met gebed en houdt een korte meditatie en wanneer hij een keer niet kan is het ook wel eens voorgekomen dat mevrouw Bos een geschreven meditatie voor kon lezen. Het bleef dus in de familie. Het is echter niet zo dat ds. Bos na de meditatie direct gaat vertrekken, want contact met de gemeenteleden heeft hij hoog in het vaandel staan. Zo ook tijdens de ouderenmiddagen.

Ruimschoots voor half drie arriveert hij al in Maranatha om alvast een rondje gesprekken te starten. Tijdens de pauze, waarin we gezellig een kopje koffie/thee drinken, weer met iets lekkers erbij, loopt hij de kring van aanwezigen verder langs om even een woordje te spreken met iedereen. Zo is hij weer op de hoogte van ieders welbevinden en bouwt hij ook een band op met de ouderen uit de gemeente en heus niet alleen van de hervormde gemeente, want iedereen is hartelijk welkom.

Twee maal wordt de middag afgesloten met een gezamenlijke maaltijd. Wat een luxe is dat. Vooral als je alleen woont en dan een keer samen de maaltijd kunt gebruiken. Gezellig. Dit is meestal na de kerstmiddag en aan 't eind van het seizoen. Vaak wordt het seizoen ook nog afgesloten met een reisje. Na bijna twee en twintig jaar gaat Fam. Bos-de Lange ons verlaten. Het zal stil worden, wanneer dominee niet meer de rijen langs gaat voor een kort praatje. Dat wil er toch altijd wel in.

Fam. Bos-de Lange,

Hartelijk dank voor jullie bijdragen aan de Ouderenmiddagen. Het was altijd heel gezellig en goed georganiseerd. Het is tevens een aanrader voor hen die nog nooit geweest zijn. Kom in het nieuwe seizoen ook eens binnenlopen. U zult er geen spijt van krijgen en wij hopen dat dominee en mevrouw Bos zich dan ook onder de ouderen van de gemeente gaan scharen, zodat wij hen niet hoeven missen, maar het contact behouden blijft.

Jenny Goedhart

Open kaart | In gesprek met de Dominee

In deze speciale Sonareditie zijn Hilbert en Clazien namens de redactie in gesprek gegaan met ons afscheidnemend domineesechtpaar. Een open gesprek met in alles, God alle eer!

U bent in Benschop beroepen, hoe is dat destijds gegaan?

Ds. Bos: Nou, op een gegeven moment zaten er een aantal kerkenraadsleden uit Benschop in de kerk in 's Gravenmoer, waar wij als predikantengezin destijds stonden. Dat waren de zogenaamde hoorders die op een beroep uit waren. En dat is toen na een aantal keren horen tot een beroep gekomen.

Mevrouw Bos: Nou, nu moet je er ook bij vertellen dat er een keer een echtpaar in de kerk zat. Die mevrouw had een rood hoedje, en die kenden wij niet. Achteraf bleek dat dit meneer en mevrouw De Kruijf geweest te zijn, die stiekem waren komen luisteren. Dat was eigenlijk de aanleiding waarvan we dachten, wat gebeurt hier?

Ds. Bos: Dat echtpaar kwam gewoon incognito luisteren. En toen is dat waarschijnlijk besproken in de kerkenraad, verder opgenomen en is er een beroepscommissie gevormd. Hier is uiteindelijk het beroep uit voortgekomen.

Stond u hier meteen welwillend tegenover?

Dominee Bos: We hadden het heel erg goed in 's Gravenmoer. Dus het was wel even de vraag wat we wilden gaan doen. Maar ik kreeg ook wel duidelijkheid, vanuit mijn persoonlijke relatie met God, dat ik hier in Benschop moest zijn.

En hoe wordt zo'n afweging gemaakt als gezin? Mevrouw Bos, wat was uw rol hierin?

Mevrouw Bos: Als je weet dat je door God geroepen bent, wie ben je dan om te zeggen, bekijk het maar, ik ga niet. Zo zitten wij ook helemaal niet in elkaar. Dan ga je, en dan is het ook goed. Voor de kinderen is het alleen niet zo makkelijk. Dat is moeilijker dan voor jezelf.

Want welke leeftijd hadden de kinderen destijds?

Dominee Bos: Nou, die waren nog jong hoor. Jurian was 20, zo'n beetje?

Mevrouw Bos: Nee, die zat toch nog op de middelbare school?

Ds. Bos: Oh, jonger dan. 18 jaar dan ongeveer. En dat is de oudste. Dus dat is wel een leeftijd dat het een behoorlijke stap is om te verhuizen.

Mevrouw Bos: En Cornelis was 3 jaar.

Ds. Bos: Cornelis was trouwens de laatste 's Gravenmoerder die in de burgerlijke gemeente is ingeschreven. Daarna ging het naar Dongen toe. Maar hij is de laatste geweest die is ingeschreven als 's Gravenmoerder. Dus dat is wel een grappig feitje.

Mevrouw Bos: Ja, hij is eind december geboren en op 1 januari zijn de gemeenten toen samengevoegd.

Hoe kijken jullie als echtpaar terug op de tijd in Benschop?

Mevrouw Bos: Omdat het zo'n lange tijd is geweest, heb ik er niet echt één bepaald gevoel bij. Je groeit met de tijd mee, je kinderen worden ook groter en volwassener, dat maakt het ook weer anders, want dan krijg je ook meer ruimte voor andere dingen.

Ds. Bos: Ja, en in het begin moesten we best wel wennen. Want een Brabantse gemeente is heel anders dan een nuchtere Hollandse gemeente, zoals hier. Dus dat was best wel een hele omschakeling. Je moet iedereen natuurlijk leren kennen, maar ook een aansluiting maken om het denken en voelen van de mensen te begrijpen en ook pastoraal de vragen van de mensen te beantwoorden. Dat vind ik altijd heel belangrijk, maar dat kost ook wel tijd. Maar dat heeft ook wel met je roeping te maken. Van, waar ligt nou eigenlijk je opdracht? Waarom moet je nou eigenlijk hier zijn? Met dat soort dingen ga je wel aan de slag en kijken wat hier nu de bedoeling van was. En zeker als je hier zo lang mag staan, ben ik wel van de gemeente gaan houden. En dat is denk ik wel een hele belangrijke factor. Dat je houdt van de gemeente. Dat is iets wat je kracht geeft in je werk.

Mevrouw Bos: Ja, en we houden niet alleen van de gemeente. Maar ook gewoon van de Benschoppers en het dorp. Niet perse alleen de kerkelijke gemeente.

Ds. Bos: Wat dat betreft hebben we ook veel aansluiting buiten Hervormd Benschop. Dat is heel fijn om dat te merken.

Mevrouw Bos: Wat dan goed helpt, is dat er ook een supermarkt is in Benschop. Want dan kom je iedereen tegen en ga je gezichten leren kennen en een praatje maken. En er ging er nog eentje naar de lagere school. Dat helpt natuurlijk enorm om er in te groeien.

Maar in het begin was het dus wel lastig om die aansluiting te maken?

Ds. Bos: Ja, hoe denken de mensen hier? En hoe leven de mensen? Wat verlangen ze van je? Hoe kijken ze naar je? En hoe kan ik me daarin dienstbaar maken voor de gemeenschap? Dat pak je aan door allereerst de tijd te nemen. Maar ook door je te verdiepen in de vragen die de mensen hebben. En je afvragen of je daar ook wat mee kan en of je de mensen daar verder mee kan helpen. Als ze je hun diepste inkijk geven in vertrouwen, dan heb je daar een aansluiting. En dat is soms best wel moeilijk, want een Brabander is wat opener dan hier. Hier zijn de mensen wat meer gesloten. Dat bedoelde ik zojuist met de moeilijkheid die er kan liggen, vooral in de communicatie.

Dat wordt niet altijd gewaardeerd begrijp ik?

Ds. Bos: Nou, het is ook maar net wat er speelt. Kijk, we hebben hier een hele mooie tijd gehad en gelukkig hebben we best wel breed kunnen werken. Maar er zijn natuurlijk ook wel tijden geweest dat je het een beetje moeilijk hebt gehad met elkaar, maar dat gebeurt overal. Je hoeft het ook niet altijd eens met elkaar te zijn. Kritiek kan ook opbouwen en je moet niet om de lieve vrede wil met elkaar leven. Je moet elkaar ook vormen, en dat gaat over en weer. Dat is inherent aan een gemeenschapsvorm. Als predikant ben je wel eenzaam daarin. Maar dat geldt niet alleen voor deze gemeente hoor, ook voor andere collega's. Waar ik het ook van hoor dat je je als predikant eenzaam kunt voelen. Omdat je bijvoorbeeld niet begrepen wordt, of omdat er dingen spelen die niet geaccepteerd worden. Of vanwege zaken die niet duidelijk zijn, dat kan ook aan de predikant liggen hè. Het kan ook heel goed zijn dat de predikant niet duidelijk communiceert. Dus je moet altijd de vraag stellen, wat zit erachter en hoe komt het over? En valt het kwartje? Begrijpen de mensen wat ik bedoel? En begrijp ik ook wat zij bedoelen? Maar dan moet je nooit bij jezelf denken dat je gelijk hebt of het bij het rechte eind hebt ofzo. Nee, gewoon via een gesprek met elkaar proberen verder te komen. Ook al zint het je niet, toch via het gesprek met de ander blijven communiceren. En dan om de wezenlijke dingen. Niet over de randzaken, maar waar het echt om gaat. Dat moet boven tafel komen. Dat heb ik altijd wel geprobeerd.

En nu gaat u met emeritaat. Wat hebben jullie daarvoor gevoel bij?

Mevrouw Bos: Ja, het is eigenlijk een witte bladzijde. Laat ik het zo maar zeggen. Je zou misschien wel kunnen zeggen, we gaan dit, of we gaan dat. Maar in de praktijk weet je dat alles wat je verzint, meestal niet uit komt. Dus ja, we laten het over ons heen komen. En we gaan het beleven, om zo maar te zeggen.

Ds. Bos: Nou, ik vind het dubbel. Omdat er ook tijden van ziekte zijn geweest, waarin we het ook best wel spannend hebben gehad. En dat je je afvraagt of het niet afgelopen zal zijn. Maar gelukkig zijn we daar ook weer bovenop gekomen en heb ik genezing mogen ontvangen. In die tijd heeft de gemeente en de kerkenraad enorm meegeleefd en heel veel waardering gegeven. Daardoor is ook een band gegroeid, zeker vanuit ons naar de kerkenraad en gemeente. Wij hebben dat heel erg gewaardeerd, dat er zo intens meegeleefd is tijdens de ziekte. En dat we elkaar ook vonden in het geloof, zodat je daaruit ook weer je kracht had. Dat is nu gelukkig veranderd en nu voel je je toch wel redelijk fit. Zo fit dat je zegt, er liggen nog zoveel mooie dingen, maar dan moet je afscheid nemen. Maar goed, dat is zo.

En ik denk dat het voor mij ook goed is. Ik heb een hele drukke periode achter de rug gehad. Ik weet wel, dat heb ik ook zelf gedaan hoor. Alles kwam tegelijk, met boeken schrijven, onderzoeken en met gemeentewerk. Gelukkig is dat allemaal goed gegaan. Het laatste boek 'Litteken' heb ik opgedragen aan de gemeente 's Gravenmoer en de gemeente Benschop. Daarin staat wat ik al die jaren als een soort gedachte had om de gemeente mee op te bouwen in het geloof. Het is mijn theologische visie die daarin wordt besproken en die ik al die jaren in de preken en gesprekskringen gestalte heb willen geven. Deze visie is naar aanleiding van de gedachte van de Duitse Theoloog Dietrich Bonhoeffer. Hij heeft ons samen op de gedachte gebracht van, hoe kunnen we juist in een periode onder druk kerk zijn? Want Bonhoeffer leefde in de Hitler Periode, dus toen stond de kerk onder druk en verzet. En nu staan we onder druk en verzet van de secularisatie. Dus dan kun je van hem heel veel leren om juist in die tijd kerk te zijn. En dat hebben wij dan wel geleerd. Via Bonhoeffer bespreken wij hoe we hier in de gemeente Benschop hebben gewerkt.

Na het emeritaat zullen jullie veel meer tijd overhouden. Hoe gaan jullie die besteden?

Ds. Bos: Ik wil wel doorgaan met studeren. Wat en hoe het gaat worden weet ik alleen nog niet. En er zijn gemeenten die mij hebben gevraagd voor pastoraat één dag in de week. En daarin heb ik gekozen voor Reeuwijk. Dus ik ga één dag in de week pastoraat geven in de hervormde gemeente van Reeuwijk. Dus dat is al wel een invulling. Voor de rest ben ik voor twee maanden vastgelegd door mijn vrouw.

Mevrouw Bos: Ja, eerst maar twee maanden niets doen. Eerst maar uitrusten. En dan moet je ook kunnen doen wat je leuk vindt natuurlijk. M'n man doet graag pastoraal werk.

Daar bent u ook erg goed in toch?

Ds. Bos: Dat hoop ik. Er zit ook heel veel investering in door te kijken waar de mensen geholpen kunnen worden.

En mevrouw Bos, wat zal er voor u veranderen?

Mevrouw Bos: De bezoeken die je samen doet heb je niet meer, en ik stop ook met de ouderenmiddag. Ik stop eigenlijk overal even mee, maar of ik er voorgoed mee stop weet ik nog niet.

Ds. Bos: Zij moet ook twee maanden rust van mij.

Mevrouw Bos: En meer aandacht voor de kinderen, dat vind ik ook wel belangrijk.

Ds. Bos: Nou, dat hebben we wel gezegd, tegen Gera bijvoorbeeld, die in Nunspeet woont. En tegen Jurian, die in Arnhem gaat wonen. Dus dan willen we zeker wel één keer per week naar ze toe, op woensdagmiddag bijvoorbeeld. Dat we wel wat dichterbij de kinderen toe gaan leven.

U had het zojuist over uw ziekte en dat u daarin veel aan Benschop en de kerkenraad heeft gehad. Is dat ook de periode die u het meeste zal bijblijven? En wat zal u verder het meest bijblijven?

Ds. Bos: De periode van het ziek zijn was heel erg goed en mooi om met elkaar te delen. Maar ik vind de kerkdiensten, het pastoraat en de catechese ook wel belangrijke dingen. En daar hoort natuurlijk ook het ouderenvoortzorg bij. Dat zijn zaken waar ik heel erg van gehouden heb. Dat zal me ook wel heel lang bijblijven, zeker ook de mensen die gemis en verdriet hebben ondervonden. Het is altijd wel aangrijpend als je een geliefde moet missen en vandaar ook dat we de kring voor rouw en lijden hebben opgericht, om die mensen te helpen. Dat komt ook doordat je zelf met lijden en rouw te maken hebt gehad. Dus je weet ook hoe de mensen daar in staan, dus dan probeer je te helpen. Dus dat blijft bij. En verschillende gebeurtenissen zullen bijblijven. Er zijn natuurlijk herinneringen en ontwikkelingen die in de gemeente gaande zijn die je bezig houden. En ook hoe het met de jongeren zal gaan, dat vind ik ook een hele belangrijke. Ik hoop ook dat er een predikant komt die veel voor de jongeren betekenen mag en die ze er ook bij blijft betrekken.

Onze gemeente heeft veel jeugd. Heeft u hier heel bewust veel aandacht aan gegeven?

Ds. Bos: Ja, het is zeker bewust om de jeugd erbij te betrekken. En om in gesprek te gaan met ze, want ook daar leven vragen. Hoe kunnen we ze blijven houden bij de kerk? En zoals vanavond bij de catechese was er een vraag of je twee keer naar de kerk moest gaan. De ene vond het lekker om op zondagochtend lekker op bed te blijven liggen en wel 's avonds naar de kerk te gaan. En de ander zei, als je echt van Jezus houdt, dan moet je ook 's morgens komen. Dat soort dingen vind ik wel mooi. Dan weet je wat er bij de jongeren leeft en dan kun je ze ook helpen.

Ik vond het altijd erg mooi dat u nooit oordelend was in gesprekken. En dat u probeerde om samen tot een conclusie te komen.

Ds. Bos: Precies, de synthese is heel erg belangrijk. Dat wilde ik altijd ook zijn, een dominee van de synthese die echt hoor en wederhoor toepast.

Je mist nu wel die volle banken met jeugd van voor de coronatijd. Zal dat ooit weer terugkomen?

Ds. Bos: Ja, er is natuurlijk ook wel wat veranderd omdat er een digitale dienst is gekomen. Je hoort vaak dat mensen thuis voor het scherm zitten. En dat is ook wel iets van deze tijd en waarvan je denkt, dat is wel heel makkelijk hè. Nou wil ik dat ook niet meteen veroordelen hoor, omdat men wel het Woord hoort en de dienst meedoen. Dat vind ik heel erg fijn. Maar aan de andere kant, het samen zijn en het gemeente zijn als lichaam van Christus, jong en oud bij elkaar, dat vind ik toch echt wel Bijbels. En hoe vaak hebben we het niet tegen elkaar gezegd, juist in de coronatijd, dat het fysieke element zo belangrijk is. Zoom-vergaderingen kwamen onze keel uit. Je kon elkaar niet zien, niet aanraken. En waarom zouden we dat in de kerk dan wel doen? Het sociale en het fysieke is zo belangrijk om gemeente te zijn.

Mevrouw Bos: En je mist nu ook mensen. Dat je denkt, zal er wat zijn? En met elkaar zingen, met het orgel, dat is gewoon een feestje. Dan zing je uit volle borst en thuis doe je dat toch niet zo snel.

Ds. Bos: maar inderdaad, ook als gemeente de lofzang gaande houden. Zingen is bijna twee keer geloven zou ik zeggen. En juist ook omdat er zoveel zaken op je af komen vanuit de mensen die niet naar de kerk gaan, of een anti-gedachte hebben over de kerk. Waar je juist met elkaar je ook kunt vormen om er voor de wereld te zijn en om de mensen een boodschap mee te geven. Dat kan door getuigenis, maar het kan ook door je handelen zijn. Zodat er misschien een lichtje gaat flikkeren en mensen vragen gaan stellen. Waarom doen zij anders? Waarom denken zij anders? Waarom praten zij anders? Dat kan soms op die manier heel mooi zijn, door een kerk voor de wereld te zijn. En dan denk ik ook wel dat we elkaar onderling scherp moeten houden en niet om allerlei futiliteiten met elkaar gaan zitten. Zo van, ik vind dit en ik vind dat. Natuurlijk dat mag, maar het gaat om die gemene Deler, waar we het zojuist al over hadden. Dat is het belangrijkste. Het gaat om Christus, niet om mijn beleving. Dat komt er wel bij, maar het is niet de hoofdmoot. Christus is het belangrijkste.

En mevrouw Bos, wat zou u het meeste bijblijven aan de tijd in Benschop?

Mevrouw Bos: Nou, dat is eigenlijk een beetje hetzelfde als bij mijn man. Dat je toch een bepaalde betrokkenheid hebt op mensen die ziek zijn. Die bloemengroet is natuurlijk in het leven gebracht en dat vind ik heel mooi om te doen. Dat je even aandacht hebt voor mensen die ziek zijn, of ernstig ziek zijn. Dat vind ik altijd hele mooie bezoeken. Dit hebben we zo'n tien jaar geleden samen met Anneke van Es opgezet. En dat wordt nog steeds gedaan. Dat moet ook zeker doorgaan. Ik zet straks alles even op pauze, maar ik denk niet dat ik daar mee kan gaan stoppen eerlijk gezegd. Ik vind het gewoon heel erg mooi om aandacht te hebben voor mensen waar het niet goed mee gaat.

Ds. Bos: Maar het is ook heel belangrijk wat je zegt. Die sociale context, daar kun je zo veel in betekenen. Het is niet alleen op zondag naar de kerk gaan, maar je geloof moet je in de wereld belijden. Dat is die context waar je in zit, dat de mensen ook proeven dat er iets heel bijzonders is aan een bepaald persoon. En het mag natuurlijk ook heel erg gezellig zijn. Een christen mag ook heel erg genieten van het leven. Nou, als je dat in die sociale context doet met elkaar dan kan dat heel verrijkend zijn voor de medemens.

want zo lie F heeft God de wereld
gehad dat hij zijn eniggeboren
zoon gegeven heeft. Opdat ieder die
in n Hem geloof niet verloren
gaat maar eeuwig Leven heeft.

Wat gaf u het meeste energie in uw werk als predikant?

Ds. Bos: Nou, ik vond het lezen van de Bijbel, het bestuderen van de Bijbel en het maken van de preken heel energievool. De vreugde van de exegese en om de dingen te ontdekken, dat vond ik heel erg fijn. Dat ga je ook verwoorden in het pastoraat en daar krijg je mooie gesprekken door. Ik heb ook altijd geprobeerd om een andere tekst te zoeken om te bepreken. Zo krijg je over het Oude en het Nieuwe Testament een hele duidelijke lijn van wat de Bijbel nu bedoelt. Dat we ons leven daar naar handelen, dat vind ik ook altijd een hele belangrijke. Dus niet alleen kijken wat er staat, maar om dat ook in de praktijk te brengen en dat over te brengen.

Dus het maken van de preken gaf u de meeste energie. Bent u op dat vlak ook altijd nog in ontwikkeling geweest?

Ds. Bos: Ja, zeker. Een preek is nooit af. Kijk, voor Benschop maak ik altijd een nieuwe preek. Die hou je dan en als je ergens anders moet preken in een tweede dienst, dan hou ik dezelfde preek. Maar vaak zie ik dan andere invalshoeken. Dan is het uiteindelijk dezelfde schriftlezing en dezelfde puntenverdeling, maar de inhoud kan soms toepasselijk heel anders zijn.

Waar zijn jullie het meest trots op?

Ds. Bos: Nou, daar hebben we onszelf eigenlijk niet zo mee bezig gehouden.

Mevrouw Bos: Het mooie is dat je je één voelt met de Benschoppers.

Ds. Bos: Dat zeker. Maar ook dat, en dan gaat het niet om onze verdienste, er ook trouw is in de gemeente. Dat vind ik heel mooi. Je hoort weleens van een gemeente waar een predikant lang staat, dat die gemeente afzwakt. Dat mensen wegblijven om het één of ander. Maar dat kan ik hier niet zeggen. En nogmaals, het gaat niet om mij hoor, maar de mensen zijn trouw. Dat maakt me blij. Ook met een Avondmaal dienst, dan heb ik er altijd van genoten dat er een bepaalde hunkering in de gemeente leeft om gevoed te worden met de weldaden van Christus. Dat merk je als predikant. Al je het woord 'trots' mag noemen, dan vind ik dat ik trots mag zijn op de gemeente. Dat raakt mij altijd. Maar dat is niet mijn trots, zo moet je het niet zien. Het is meer een bepaalde dankbaarheid. God werkt zeker in de gemeente en het is wel duidelijk geworden waarom we hier moesten zijn.

Wat gaan jullie het meeste missen aan de tijd als predikant?

Ds. Bos: Nou, ik hoop niet dat ik een eenzame dominee ergens op het achterland wordt die zich aan het verzuren is. Dat zeker niet, daar hoop ik ook voor te waken. We zullen wel met de gemeente blijven.

Mevrouw Bos: Ik denk dat we alles wel zullen missen. Je hebt een bepaalde structuur gekregen en er zijn bepaalde gewoonten in de werkweek en dat valt weg, zoals kraambezoeken, rouw en trouw. De verbondenheid valt een beetje weg. Het is nu zo dat als er iets is dat je gebeld wordt, maar dat hoor je straks niet meer. Dat is wel even lastig.

Ds. Bos: Daar kan een ander wel weer vulling in gaan geven, maar dat geeft wel even moeite. Die directe betrokkenheid zullen we gaan missen. We zullen altijd wel meeleven, maar ons er niet mee bemoeien.

Zal dat moeilijk zijn?

Ds. Bos: Nee, dat gaat altijd in samenwerking met bijvoorbeeld de kerkenraad. Ik denk dat ik het beste help door me niet met zaken te gaan bemoeien. Als je dat weet en je daar in vasthoudt, dan moet dat wel lukken.

Hebben jullie een favoriet Bijbelgedeelte wat jullie vaak lezen en wat jullie het meest aanspreekt?

Ds. Bos: Die heb ik zeker, twee teksten eigenlijk. De eerste komt uit Colossenzen 2 vers 14, over het handschrift dat aan het kruis weggenomen is. Maar ook Johannes 3 vers 16: "Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat hij zijn eniggeboren zoon gegeven heeft...". Dus dat is meer gericht op Christus. Teksten die de liefde van Christus uitstralen, daar heb ik altijd veel aan.

Mevrouw Bos: Mij spreekt altijd Johannes 14 heel erg aan: "In het huis van mijn Vader zijn vele woningen, anders zou ik het gezegd hebben..". Die beloftes in de Bijbel, dat raakt me altijd. Ik vind deze lijdenstijd ook altijd een hele bijzondere tijd.

Ds. Bos: Zeker, dat ben ik met je eens. Dat raakt me ook, die beloftes.

Mevrouw Bos: Dat komt vaak ook door de muziek, ik ben een enorme Bach liefhebber. Dus momenteel staat de Matthäuspasion bijna dag en nacht aan. Dat raakt je in je ziel. De kinderen zijn opgegroeid met de Matthäuspasion. Het is hier geen dag zonder Bach. Ik kan niet zonder, ik moet het elke dag weer even horen. Dat heb ik van huis uit meegekregen.

Ds. Bos, is dat ook uw favoriete muziek?

Ds. Bos: Ja, Bach en Händel. Bach heb ik leren luisteren door mijn vrouw, maar een scheut Händel vind ik ook wel heel erg mooi. Bach is mooi en is mijn lievelingscomponist, maar het kan soms ook melancholisch zijn. Händel is wat vrolijker en kan je daarin weer wat recht trekken daarin. Dus we gaan ook veel muziek luisteren de komende periode.

Wat is gedurende de tijd als predikant de rol van uw vrouw geweest?

Ds. Bos: Stimulerend en bemoedigend. En ook zeker corrigerend.

In welke zin corrigerend?

Ds. Bos: Afremmend.

Mevrouw Bos: En over wat er gezegd wordt tijdens de zondagse dienst. Wij zijn soms best wel kritisch als hij thuis komt na de dienst. Ook dat het heel erg goed was.

Ds. Bos: Maar ook met bezoekwerk enzovoort. Ik wil altijd alles gepland hebben en dat er veel door kan gaan in de gemeente. En daarin word ik wel eens teruggefloten. Zo van, je moet even een pas op de plaats maken. Het hoeft niet allemaal op één dag.

Dat is wel een belangrijke rol denk ik?

Mevrouw Bos: Ja, maar dat gaat vanzelf hoor. Het is niet zo dat je denkt van, nu moet ik gaan corrigeren. Nee, dat gaat allemaal vanzelf.

Ds. Bos: En ik luister ook naar je.

Mevrouw Bos: Bij tijd en wijlen. Moet hij ook zeker niet alleen maar doen, want dat zou ook niet goed zijn.

Willen jullie nog iets meegeven aan de Gemeente Benschop?

Ds. Bos: Blijf trouw. Jullie zijn een mooie gemeente en blijf daarin trouw. Dat zal dan ook zeker zijn vruchten afwerpen voor de toekomst. Want iets wat ik wel merk, en dat heeft te maken met deze tijd, is dat het tegenwoordig meer gaat om de beleving. Heb ik er wat aan? Vind ik de kerk niet saai? Ik denk niet dat dit de hoofdvraag moet zijn. Ik denk meer van, wat heeft Christus voor mij gedaan? Als je dat ziet en daar ook een verlangen in ziet, dan gaat het vanzelf. Dan kom je graag naar de kerk. En doe je graag de dingen die van je gevraagd worden in de kerk. Dus ik zou graag zien dat het leeft om de geheimenis van Christus te kennen.

Mevrouw Bos: Nou, ik zou zeker stimuleren om door te gaan met de aandacht voor elkaar. Zeker in het sturen van de kaartjes, want dat werkt echt enorm goed. Ook bij mensen buiten de kerk, die dan met geboortes, jubilea of overlijden toch een kaartje krijgen. Vaak weten we dan niet eens wie het zijn, maar dat werkt echt heel erg goed. Dat is een klein gebaar, maar doet heel veel goeds. Daar zijn de mensen hier echt een kei in, en dat moet zeker doorgaan. Ik vind het ook altijd zo mooi om te zien hoeveel mensen er bezig zijn met de rommelmarkt, om het klaar te zetten, om het op te ruimen. Dat is echt prachtig. Met elkaar dat soort evenementen organiseren is echt heel mooi.

Ds. Bos: Benschop is echt een 'doe-gemeente'. Wat je zegt, ik denk dat er met de rommelmarkt zeker tegen de 300 vrijwilligers meehelpen. Dus dat moeten we blijven doen. Maar ook die hunkering naar Christus, want dan heb je het geheim te pakken. Zoals hij ons liefhad, hebben wij dan ook elkaar lief.

Lieve Cor en Nel,

Bedankt voor jullie open en eerlijke antwoorden. We wensen jullie in de toekomst veel geluk toe, in Zijn nabijheid.

Afscheid van kring 'Lijden en rouw'

Voor dominee en mevr. Bos,

Wat deden we daar?
Naar elkaar luisteren.
Woorden geven aan verdriet.
Luisteren naar de Bijbel
en klimmen uit de put.
Elkaar handreikingen geven
maar ook leren verder te leven.
Samen hebben jullie ons geholpen
om weer op weg te gaan.
Waarvoor onze dank!

Graag willen wij jullie deze Zegenbede meegeven:

De Heer zij voor je, om je de weg te wijzen.
De Heer zij naast je, om je in de armen te sluiten
en je te beschermen tegen gevaar.
De Heer zij onder je om je op te vangen, als je dreigt te
vallen.
De Heer zij in je om je te troosten als je verdrietig bent.
De Heer zij om je heen, als een beschermende muur
tegen mensen die je kwetsen.
De Heer zij boven je, om je te zegenen.
Zo zegene je God, vandaag, morgen en tot in eeuwigheid.

Afscheidsgedicht namens de koster

Bijna 22 jaar geleden kwamen dominee en mevrouw Bos naar Benschop met het gezin
en trokken ze met hun 5 kinderen de mooie, grote pastorie in.

In de gemeente Benschop zijn ze sindsdien
heel geliefd en gezien.

Iedereen krijgt van hen een vriendelijke groet, ook tijdens hun wandeling
langs de Benschopse weterring.

Ze willen aangesproken worden met Cor en Nel,
de meesten doen dat niet, sommigen wel.

Het geeft wel aan, dat ze niet boven, maar naast je willen staan.

Als koster heb ik met de dominee regelmatig contact, wel elke week
en dat heeft te maken met de kerk en de preek.

De liturgie wordt door hem via e-mail aan mij doorgegeven,
tegelijk is er dan wederzijds medeleven.

Bij een te vieren jubileum of verjaardagsfeest
zijn we gezellig bij elkaar geweest.

Dankbaar mogen we God wezen,
dat de dominee van zijn ziekte is genezen.

De dominee verkondigt het evangelie, is een prater
toch is zijn glas na de kerkdienst nog vol met water.

Door de kerkomroep trekt dominee Bos nu thuis ook publiek,
zowel hervormd, gereformeerd als katholiek,
dat is mooi, maar toch is het, als het kan, extra fijn
om met elkaar in de kerk samen te zijn.

Bij het koper poetsen en de grote schoonmaak van de kerk
komt de dominee eerst groeten en gaat daarna verder met het gemeentewerk.

Die belangstelling wordt door elke vrijwilliger gewaardeerd,
zodat iedereen daarna nog beter presteert!

Onze hervormde gemeente raakt nu vacant
en gaat op zoek naar een andere predikant.

Dominee Bos, laat nu zijn kudde los.

Hij was voor de gemeente een goede herder.

De Heere Jezus houdt ons allen vast, met Hem mogen wij verder.

24 april is de afscheidsdienst en gaat de dominee met emeritaat.

Fijn, dat het gezin Benschop niet verlaat,
er staat een huis voor hun drietjes gereed op Dorp 87(I)
en dat hebben ze mooi opgeknapt, echt prachtig.

We hopen dat ze daar met plezier zullen wonen.

Gelukkig.... de Benschoppers, die blijven familie Bos tegenkomen!

Dank jullie wel, Cor en Nel, voor het fijne contact, de goede samenwerking en zoveel meer
wij waarderen dat altijd zeer.

Wij hopen van harte, dat jullie na dit afscheid
samen mogen genieten van de gekregen vrije tijd.

Wij wensen jullie voor nu en de toekomst alle goeds toe en op al jullie wegen,
samen met kinderen en kleinkinderen, bovenal God Zijn onmisbare zegen!

De vrouw van...

Veel kerkenwerk is bekend maar heel veel ook niet. Er gebeurt namelijk van alles achter de schermen en dat vaak jarenlang. Zo zijn er in het winterseizoen de zogenaamde ouderenmiddagen. Aan het begin van het seizoen wordt er een uitnodiging verstuurd aan alle gemeenteleden en andere belangstellenden van 65+, nu 66+. Tot 2010 stonden bovenaan deze brief de namen van de dominee en de scriba en met de afzender het damescomité. Daar kwam in 2011 verandering in, want toen stond bovenaan de brief: Contactpersoon damescomité: mevr. Bos - de Lange, met haar telefoonnummer. We weten niet of het strijd gekost heeft om een dame bovenaan deze brief te krijgen, maar de dominee en zijn vrouw stonden nu op gelijke hoogte op deze brief. Ze is er nooit meer afgegaan, tenminste niet tot het seizoen 2021-2022. En terecht, want wie deed het voorwerk voor al die ouderenmiddagen? Inderdaad, de vrouw van! N. Bos - de Lange. Ieder jaar werden er 6 middagen ingevuld, waarvan 5 met een spreker of spreekster van elders. Soms gaat dat vanzelf en soms is het een hele zoektocht. Alle jaren lag er echter in september weer een mooi programma voor het nieuwe seizoen.

Wat begint met: 18-01-2021 Dhr. Krijn van der Ham, presentatie over schaatsen vroeger en nu, wordt uitgewerkt tot: Hoe vaak hebben we het niet over “die strenge winters”? Altijd weer mooie verhalen. Krijn van der Ham zal u van alles weten te vertellen over de geschiedenis van de schaats en het unieke Hollandse gebeuren, het schaatsen, vroeger en nu. Zijn kennis is op regionaal gebied groot, waarmee hij bijdraagt aan de schaatshistorie van onze omgeving. En dan maar hopen dat de oudere gemeenteleden erop af komen. Altijd weer spannend of het onderwerp voldoende aanspreekt. Waar ze de brief eerst altijd naar ouderen verstuurde, krijgt ze er nu ook zelf één. 😊

Zover ik weet heeft ze ook aan de basis gestaan van de bloemengroet. Bijgestaan door een paar andere vrijwilligsters kregen zieken, kwetsbaren en nieuw ingekomen vanaf die tijd een bloemetje aangeboden namens ons gemeente. Hoe gastvrij wil je het hebben?! Goed begroet is goed ontmoet! Voeg daarbij de gastvrije avonden van de belijdeniscatechisanten in de pastorie. Ook het moderamen kwam een tijdlang bijeen in de pastorie. Koffie van mevrouw Bos was toch net iets anders als dat de dominee er voor moest zorgen. Wekelijks nog een blik over de inhoud van de Bazuin en 22 jaar vliegt om...

Dat verdient toch zeker een Bos bloemen, maar dan wel met de Lange stelen!

Afscheid nemen van de gemeente

Bijna tweeëntwintig jaar in een gemeente werken,
en dan komt het moment daar,
afscheid moeten nemen,
volgens uw Baas was het werk hier klaar.

Met moeite laat u hier uw schapen
achter want er is nog zoveel werk,
maar u moest gaan en de
Heere zorgt wel voor deze kerk.

Hier stond u bij de graven
van mensen jong en oud,
dit laat een predikant
zeker niet koud.

Maar ook de vreugde van geboorte,
trouwen en zieken die genezen,
wat kan dit in het werk in de
gemeente blijdschap geven.

Samen mochten we hier
een mooie tijd beleven,
we wensen jullie Gods
zegen in jullie verdere leven!

Kind: 'Dominee, wat staat er in Johannes 3 vers 10?'

Dominee: 'Ehhh, goede vraag, geen idee.'

Kind: 'Nou dominee, bent u een leraar van Israël en weet u deze dingen niet?'

Zegenwens

Als redactie zijn we dankbaar voor de afgelopen 22 jaar
waarin dominee Bos onze dominee was.
We wensen hem, zijn vrouw en gezin Gods nabijheid toe,
voor nu en in de toekomst!

Emeritaat ds. Bos

A	O	G	O	O	U	D	E	R	E	R	E	N	P	D	R	R	N	S	T	T	G
G	N	P	D	R	A	H	R	E	G	E	E	E	Z	E	E	E	S	E	A	N	N
E	E	D	A	G	N	E	K	E	R	E	P	P	F	M	T	I	O	A	E	E	I
P	M	R	E	N	E	G	N	I	Z	F	F	A	N	N	R	T	V	N	V	Z	
R	D	A	A	R	N	E	K	R	E	K	U	E	G	I	I	J	B	B	K	E	
E	O	M	R	O	S	O	R	O	R	P	F	N	R	R	J	E	L	E	N		
E	O	T	N	I	O	B	H	E	E	A	E	E	H	U	N	L	G	O	E		
K	W	I	E	P	A	N	E	I	R	M	C	R	S	O	I	J	I	Z	G		
S	E	M	M	N	O	D	R	G	E	E	S	R	C	U	P	D	T	E	A		
T	E	M	L	B	U	D	E	O	A	N	I	H	A	E	T	E	N	B	D		
O	R	E	A	T	N	B	L	D	E	A	O	E	B	N	O	N	I	S	D		
E	K	R	S	T	O	B	E	K	N	P	F	O	K	O	O	I	W	I	I		
L	L	M	P	H	U	W	E	L	I	J	K	S	D	I	E	S	T	U	M		
L	A	A	M	D	N	O	V	A	G	I	L	I	E	H	R	N	H	N			
M	N	N	L	E	B	I	J	B	S	D	I	E	H	D	N	O	Z	E	G	E	
T	K	N	E	P	O	D	S	I	L	E	N	R	O	C	O	D	E	E	R		
D	O	M	I	N	E	E	N	E	R	E	E	G	N	O	J	G	O	E	B	E	
B	A	Z	U	I	N	K	E	R	K	R	A	D	I	O	T	R	W	E	D		
B	O	E	K	E	N	W	A	N	D	E	L	I	N	G	E	P	T	D	U		
V	E	R	H	U	I	Z	E	N	E	T	R	U	E	B	L	I	U	R	O		

Oplossing

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Redactie: Henk Oskam, Hilbert Oskam, Clazien Schep,
 Sander Schouten en Maria van Vliet
 Contact: red.hervormdbenshop@gmail.com